

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **S+J energo, s. r. o.**, se sídlem Velké Meziříčí, Karlov 1119, zastoupeného JUDr. Jiřím Ponížilem, advokátem se sídlem Brno, Kobližná 19, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31 (původně Finanční ředitelství v Českých Budějovicích), za účasti osoby zúčastněné na řízení: **E.ON Distribuce, a. s.**, se sídlem České Budějovice, F. A. Gerstnera 2151/6, zast. JUDr. Vojtěchem Augustinem, advokátem se sídlem České Budějovice, Senovážné nám. 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 7. 2012, č. j. 10 Af 279/2011 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Krajského soudu v Českých Budějovicích se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích ze dne 5. 12. 2011, č. j. 5355/11-1200, jímž byla zamítnuta jeho odvolání proti rozhodnutím Finančního úřadu v Českých Budějovicích (dále jen „správce daně“) ze dne 1. 8. 2011,

pokračování

č. j. 371585/11/077910302673, a č. j. 371609/11/077910302673, ze dne 1. 9. 2011, č. j. 393728/11/077910302673, a č. j. 393737/11/077910302673, a ze dne 13. 9. 2011, č. j. 399581/11/077910302673, a tato prvostupňová rozhodnutí byla potvrzena. Rozhodnutími správce daně byly zamítnuty stížnosti žalobce na postup společnosti *E.ON Distribuce, a. s.*, (dále též „distributor“ či „plátce daně“), jakožto plátce daně (zde odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření).

Krajský soud vyšel po stránce skutkové z toho, že dne 9. 2. 2011 byla mezi žalobcem a společností *E.ON Distribuce, a. s.*, uzavřena smlouva o dodávce elektřiny vyrobené z obnovitelného zdroje, s převzetím závazku dodat elektřinu do elektrizační soustavy. Žalobce fakturoval distributorovi za měsíce únor až červen 2011 částky 264 381,60 Kč, 452 561,60 Kč, 487 083,40 Kč, 608 640,60 Kč a 567 982 Kč, distributor však z vyúčtovaných částek žalobci uhradil pouze částky, jejichž úhrnná výše činí o 514 689 Kč méně, než činila cena této elektřiny podle systému výkupu za pevně stanovenou částku podle § 4 odst. 4 zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, v tehdy účinném znění (dále jen „zákon č. 180/2005 Sb.“). Žalobce s tímto postupem nesouhlasil, a proto požádal distributora (plátce daně) o vysvětlení postupu při provedení srážky z částky účtované za dodanou elektřinu. Na žádost žalobce o vysvětlení postupu při provádění srážky odvodu za elektřinu ze slunečního záření reagoval distributor sdělením, že zákon č. 180/2005 Sb. ukládá provozovateli regionální distribuční soustavy, jako plátcí odvodu z elektřiny, povinnost srazit odvod z elektřiny ve stanovené výši ze základu odvodu z elektřiny a do 25 dnů od skončení odvodového období jej odvést a podat vyúčtování příslušnému územnímu finančnímu orgánu. Distributor uvedl, že po něm nelze požadovat, aby porušil povinnosti stanovené právními předpisy a srážku odvodu neprovedl. Žalobce proti tomuto postupu brojil stížnostmi na postup plátce daně podle § 237 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v tehdy účinném znění (dále jen „daňový řád“). Místně příslušný správce daně rozhodl pěti rozhodnutími, kterými zamítl stížnosti týkající se měsíců února až června 2011, s tím, že rovněž odkázal na změnu zákona č. 180/2005 Sb. provedenou zákonem č. 402/2010 Sb. Proti těmto rozhodnutím podal žalobce odvolání, o nichž bylo žalovaným rozhodnuto napadeným rozhodnutím ze dne 5. 12. 2011, č. j. 5355/11-1200, tak, že tato odvolání zamítl a rozhodnutí správce daně potvrdil. Posledně uvedené rozhodnutí napadl žalobce žalobou, v níž namítal nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci. Nesprávnost právního posouzení spatřoval v tom, že povinnost plátce daně srazit, vybrat a odvést odvod podle těchto ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 1 odst. 1 a čl. 4 Ústavy a čl. 4 odst. 1., čl. 11 odst. 1 a čl. 26 Listiny základních práv a svobod, jakož i s principem zákazu retroaktivity. Žalobce připomněl, že skupina senátorů podala k Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 7a až 7i zákona č. 180/2005 Sb., a proto je na místě postup podle § 48 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z uvedeného důvodu navrhol, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud, poté co rozhodl o pokračování v řízení přerušeném na návrh žalobce, žalobu zamítl. Pokud jde o jedinou žalobní námitku, tedy nesprávné posouzení věci z důvodu, že ustanovení § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb., je v rozporu s ústavním řádem České republiky, krajský soud uvedl, že ústavnost novelizačního předpisu byla posouzena Ústavním soudem nálezem ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11 (všechny nálezy Ústavního soudu dostupné z <http://nalus.usoud.cz>), ve kterém Ústavní soud rozpor

pokračování

dané novelizace s ústavním pořádkem nenalezl. Poukázal přitom na závěr Ústavního soudu, že z platné právní úpravy nevyplývá její neměnnost v tom smyslu, že nastavená výše podpory do budoucna vylučuje jakoukoli regulaci. Poněvadž se krajský soud řídil tímto plenárním nálezem, nemohl žalobci přisvědčit, že právní normy aplikované v souzené věci jsou neústavní.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, kterou explicitně opírá o důvody vyplývající z ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Stěžovatel tak namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a též jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel především uvádí, že na výzvu krajského soudu, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, s tímto postupem souhlasil, neboť měl za to, že v daný moment jde pouze o otázku posouzení ústavnosti aplikované zákonné úpravy. Krajský soud poté na žádost stěžovatele řízení o žalobě přerušil do doby vydání nálezu Ústavního soudu; o pokračování řízení však rozhodl současně s vydáním rozsudku ve věci samé. Ten byl stěžovateli doručen dne 24. 8. 2012, přestože stěžovatel zaslal soudu dne 6. 8. 2012 podání, v němž avizoval nutnost doplnění dokazování právě v návaznosti na obsah zmíněného nálezu. Stěžovatel navrhoval provést důkazy, které svědčí o jeho finančním a účetním stavu, jakožto důsledku zavedení odvodů z elektrické energie, bez ohledu na dříve podaný souhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Podle názoru stěžovatele je to účastník, kdo řízením disponuje, a nelze mu klást k tíži, že mu závěry Ústavního soudu byly známy teprve poté, co vyslovil souhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Postupem krajského soudu tak byla stěžovateli odňata možnost jednat před soudem a navázat na závěry Ústavního soudu, který stanovil meze posouzení ústavnosti právní úpravy zákonem č. 180/2005 Sb. Jak dále stěžovatel uvádí, podnikání je činnost prováděná za účelem dosahování zisku, přičemž ocitá-li se podnikatel v důsledku zákonných opatření (nastavených však zpětně) ve ztrátě, odporuje takový stav čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Jen z přiloženého výkazu zisku a ztrát za rok 2011 je patrné, že srážková daň ve výši 968 000 Kč zhruba odpovídá zápornému výsledku hospodaření stěžovatele. Krajský soud tak nemohl posoudit ústavnost úpravy zákona č. 402/2010 Sb. v této konkrétní věci, a nemohlo tak dojít ani k naplnění účelu správního soudnictví (§ 2 s. ř. s.). V důsledku toho je posouzení právní otázky nesprávné, neboť k návrhu stěžovatele nebyl posuzován konkrétní dopad na jeho majetkovou situaci, a tedy ani zachování jeho práva podle čl. 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). S ohledem na shora uvedené stěžovatel navrhuje, aby kasační soud rozsudek krajského soudu, spolu s rozhodnutím žalovaného, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve svém vyjádření omezil na konstatování, že kasační námitky směřují výhradně proti procesnímu postupu krajského soudu, který žalovanému nepřisluší hodnotit.

Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Před vlastním hodnocením věci musel Nejvyšší správní soud zohlednit fakt, že v průběhu řízení o kasační stížnosti došlo v důsledku změny právní úpravy (nabytí

pokračování

účinnosti zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky) ke dni 31. 12. 2012 k zániku původního žalovaného – Finančního ředitelství v Českých Budějovicích, přičemž do jeho právního postavení vstoupil nově zřízený orgán – Odvolací finanční ředitelství (§ 1 odst. 2, § 19 odst. 1 a § 20 odst. 2 citovaného zákona). Nejvyšší správní soud proto nadále jako s žalovaným jednal s orgánem posledně zmiňovaným (§ 69, věta za středníkem s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínky vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel především v obecné rovině namítá, že právní úprava odvodu za elektřinu ze slunečního záření představuje zásah do ústavně zaručených práv, konkrétně do práva vlastnit majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny) a práva na podnikání (čl. 26 Listiny). S ústavně právní rovinou aplikované úpravy se ovšem vypořádal již Ústavní soud, a to právě v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11 (publikován pod č. 220/2012 Sb.), jímž rozhodl o návrhu skupiny senátorů na zrušení části zákona č. 180/2005 Sb., upravující právě odvod z elektřiny ze slunečního záření. Vykonatelné nálezy Ústavního soudu jsou dle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné pro všechny orgány i osoby, tedy i pro zdejší soud. Pro polemiku stěžovatele s právním názorem Ústavního soudu, která je vedena pouze v obecné rovině, bez konkretizace na individuální situaci stěžovatele, není proto v řízení o kasační stížnosti místo.

Účastníkům tohoto řízení je odůvodnění shora uvedeného nálezu nepochybně dobře známé, neboť oba na něj odkazují. Postačí tedy pouze stručně shrnout stěžejní názory Ústavního soudu, týkající se podstatné části argumentace stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti, a to v kontextu nosných závěrů citovaného nálezu.

Ústavní soud především připustil, že pro provozovatele FVE, jimž patnáctileté období garancí dle § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb., počalo plynout před zavedením odvodu, vykazuje úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření účinky nepravé retroaktivity. Tento typ retroaktivity právní normy je v zásadě přípustným jevem, přesto však nelze vyloučit, že by mohly existovat legitimní důvody pro zachování předchozí právní úpravy, ačkoliv zákonodárce deklaroval veřejný zájem na její změně. V případě zákona č. 402/2010 Sb., jímž byl zaveden sporný odvod z elektřiny ze slunečního záření, však Ústavní soud žádný zájem převažující nad veřejným zájmem na změně právní úpravy neshledal (podrobně viz část VIII. /a. citovaného nálezu).

Dále ústavní soud konstatoval, že nová právní úprava, zavádějící odvod, není v rozporu s principem ochrany legitimního očekávání. Uvedený princip totiž nesměruje k zakonzervování existujícího stavu právní úpravy, nýbrž toliko k ochraně očekávání nabytí majetku. Zákon č. 180/2005 Sb., založil provozovatelům fotovoltaických elektráren očekávání, že investice do jejich vybudování a provozu se jim vrátí díky garantovaným cenám do patnácti let od připojení elektrárny do distribuční soustavy. I přes zavedení odvodu je díky výši garantovaných výkupních cen, v porovnání s náklady na pořízení

pokračování

fotovoltaických elektráren, které dramaticky poklesly, návratnost investice v horizontu patnácti let zajištěna a k porušení zákonem založeného legitimního očekávání tedy nedošlo. Pokud provozovatelé FVE předpokládali (s ohledem na velmi štědře nastavený systém podpory), že náklady na pořízení a provoz FVE se jim vrátí dříve než za patnáct let, pak toto jejich očekávání nepodléhá ochraně, jelikož jim nebylo založeno zákonem, nýbrž pouze subjektivním přesvědčením, že nedojde k žádné změně podmínek podpory výroby elektřiny ze slunečního záření. Předpoklad naprosté neměnnosti právní úpravy z požadavků právního státu v žádném případě nevyplývá (v podrobnostech viz bod 65 až 72 nálezu).

Pokud jde o druhou z garancí, tedy záruku zachování výše výnosů za jednotku elektřiny po dobu patnácti let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální (se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců), k té Ústavní soud uvedl, že nedosahuje ústavněprávní intenzity (viz bod 87 nálezu). Uvedl, že nebylo zjištěno, že by výnosem ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona č. 180/2005 Sb. měla být určitá konkrétní výše čistého zisku. Pokud Ústavní soud nedospěl k závěru, že zavedení odvodu za elektřinu ze slunečního záření je v rozporu se zásadou ochrany legitimního očekávání z důvodu porušení záruky obsažené v § 6 odst. 1 písm. b) bodě 2. zákona č. 180/2005 Sb., nepřisluší zdejšímu soudu s tímto závěrem jakkoli polemizovat, a to tím méně, že detailnímu abstraktnímu přezkumu ústavnosti normy ze strany Ústavního soudu v daném případě nic nebránilo, neboť posouzení této otázky nezávisí na individuální situaci konkrétní osoby. Otázka tedy nezní tak, zda je odvod (materiálně daň), jímž se snižuje faktický příjem stěžovatele, protiústavní z důvodu porušení § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona č. 180/2005 Sb., nýbrž zda minimální státem garantovaná cena, za níž je elektřina vykupována, je stanovena Energetickým regulačním úřadem v dostatečné výši (i s ohledem na povinný odvod srážený z výkupní ceny). V nyní projednávané věci se soud zabývá pouze otázkou daňovou a neshledal, že by aplikaci § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb., bránil § 6 odst. 1 písm. b) bod 2. téhož zákona.

Ústavní soud konečně poukázal na fakt, že rozdílný přístup k odlišným skupinám jednotlivců je ústavně akceptovatelný, pokud je založen na objektivních a rozumných důvodech. Posuzovaný odvod se vztahuje na FVE, uvedené do provozu v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. V tomto období došlo k dramatickému poklesu pořizovacích nákladů jednotlivých komponentů tohoto typu elektrárny (o více než 40%). Dle stávající právní úpravy však na to mohl Energetický regulační úřad reagovat pouze pětiprocentním snížením garantovaných cen. I přes tento omezený zásah by byli provozovatelé fotovoltaických elektráren uvedených do provozu po 1. 1. 2009 nejvíce zvýhodněnou skupinou výrobců energie. Proto stát přistoupil k zavedení odvodu, jímž částečně snížil podporu poskytovanou této skupině výrobců elektrické energie. Důvody pro jeho zavedení jsou tedy racionální, ústavně konformní a nepředstavují porušení principu rovnosti jednotlivých výrobců elektrické energie (viz body 74 až 76 nálezu). K tomu lze dodat, že cílem uvalení odvodu na elektřinu produkovanou ze slunečního záření v zařízeních uvedených do provozu po 1. 1. 2009 bylo právě obnovení rovnosti mezi jednotlivými skupinami výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Tato rovnost byla narušena prudkým propadem cen komponentů fotovoltaických elektráren, takže garantované ceny za výkup elektřiny byly (vzhledem k poklesu nákladů) nepřiměřeně vysoké, a to i v porovnání s ostatními obnovitelnými zdroji energie.

pokračování

Otázkou, zda právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření je v souladu se svobodou podnikání, zaručenou čl. 26 Listiny), respektive, zda nezasahuje do ústavně zaručeného práva na vlastnictví (čl. 11 Listiny) se Ústavní soud výslovně nezabýval. Nejvyšší správní soud k této námitce stěžovatele nejprve poukazuje na to, že v souladu s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se lze svobody podnikání domáhat pouze v mezích zákonů, které ji upravují. Z judikatury Ústavního soudu přitom plyne, že případná omezení svobody podnikání musí šetřit podstatu a smysl této svobody (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod; viz například nálezy ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, publikovaný pod č. 151/2009 Sb.). Zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření neomezuje hospodářskou soutěž a nestanoví žádné podmínky pro výkon podnikatelské činnosti; přímo tedy do svobody podnikání nezasahuje. Jelikož však snižuje výnosy dosahované v rámci podnikatelské činnosti, ovlivňuje svobodu podnikání nepřímou. Státní regulace, která je pro energetický sektor typická a k níž dochází v několika aspektech [přednostní právo na připojení do distribuční soustavy (§ 4 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb.), stanovení garantovaných obchodních podmínek, včetně ceny (§ 4 odst. 4 téhož zákona) atd.], musí při stanovení ceny zohlednit i možnost tvorby zisku, jinak dojde ke znemožnění určité oblasti podnikatelské aktivity, a tedy porušení čl. 26 Listiny základních práv a svobod (srov. nálezy ze dne 23. 5. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 24/99, publikovaný pod č. 167/2000 Sb.).

Ústavní soud nicméně v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 dovodil, že i přes zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření je zisk provozovatelům FVE garantován. Nejvyšší správní soud dodává, že v případě investičních záměrů vyznačujících se vysokými počátečními pořizovacími náklady není možné očekávat, že bude okamžitě po uvedení zařízení do provozu dosahován zisk v účetním slova smyslu. Investice do výroby energie ze slunečního záření je investicí dlouhodobou. Garance poskytnutá zákonem je postavena na tom, že do patnácti let od uvedení FVE do provozu se vlastníkově elektrárny vrátí náklady vynaložené na její pořízení. V následujících letech, až do konce životnosti elektrárny (vyhláška č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 180/2005 Sb., předpokládá životnost nové výroby elektřiny ze slunečního záření v délce dvaceti let), již naproti výnosům realizovaným provozem elektrárny budou stát jen běžné náklady na provoz; tím výrazně stoupne zisk.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že v jeho případě má shora popsáný stav na majetkovou podstatu jeho podnikání likvidační, respektive rdousící dopady, zde lze jeho argumentaci přisvědčit v tom, že i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 takové důsledky v některých případech připustil. V konkrétních, individuálně posuzovaných, případech by dle názoru Ústavního soudu aplikace zákona č. 402/2010 Sb. mohla být skutečně protiústavní; půjde však pouze o případy, kdy by odvod měl likvidační účinky či zasahoval samotnou majetkovou podstatu výrobce elektrické energie. Přitom je třeba hodnotit jednak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich patnáctiletém trvání, jednak okamžité účinky odvodu.

Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že v důsledku zavedení předmětného odvodu podniká ve ztrátě; *implicitně* tak namítá, že právě v jeho individuálním případě bude mít zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření za následek, že nebude dosaženo

pokračování

návratnosti investice v zákonem garantované lhůtě (tedy 15 let). Stěžovatel se však omezil pouze na obecné tvrzení, které blíže nekonkretizoval, ani neoznačil žádné důkazní prostředky, které by byly na podporu této argumentace okamžitě k dispozici; tvrzení, že srážková daň za rok 2011 ve výši 968 000 Kč, zhruba odpovídá zápornému výsledku jeho hospodaření, podpořené neověřenou kopií výkazu zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2011, za dostatečně určitou argumentaci považovat nelze.

S ohledem na skutečnosti výše uvedené lze tak uzavřít, že existence kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nebyla shledána.

Vadu řízení před krajským soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] spatřuje stěžovatel v tom, že se krajský soud nezabýval jeho konkrétní situací; neumožnil mu též navrhnout důkazní prostředky k prokázání reálných dopadů odvodu z elektřiny ze slunečního záření na jeho situaci. Jak bylo již výše konstatováno, stěžovatel v žalobě neuvedl, jaké konkrétní dopady má zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření na jeho osobní situaci; krajskému soudu tak nelze vyčítat, že při vypořádávání žalobních bodů individuální situaci stěžovatele nezohlednil. Ostatně ani v řízení o kasační stížnosti nebyl stěžovatel schopen alespoň s určitou mírou detailnosti vypovědět, do jaké hospodářské situace ho zavedení odvodu uvrhlo. Rozsudek krajského soudu tak není zatížen vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jak je kasační stížností namítáno. Za situace, kdy stěžovatel sám nespecifikoval dopady právní úpravy odvodu do své majetkové sféry, krajský soud nepochybil, pokud v této otázce bez dalšího odkázal na závěry plenárního nálezu Ústavního soudu a věci se blíže nezabýval (shodně viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2012, č. j. 8 Afs 60/2012 – 27).

Stěžovateli lze nicméně přisvědčit alespoň potud, že postup krajského soudu, který, poté co řízení přerušil, nerozhodl nejprve o pokračování v řízení s tím, že by teprve poté, s přiměřeným časovým odstupem, meritorně ve věci rozhodl, je možno vnímat jako překvapivý. Namísto toho soud jedním rozhodnutím, které bylo (za podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.) vydáno bez jednání, rozhodl o pokračování v řízení a o zamítnutí žaloby. V tomto smyslu tedy námitku stěžovatele, dle které mu nebylo umožněno navrhnout důkazní prostředky k prokázání své osobní situace, nelze odmítnout jako bezpředmětnou. Na druhé straně ovšem nelze přehlédnout, že k přerušení řízení došlo na návrh stěžovatele, který navrhl přerušeni do doby, než Ústavní soud rozhodne ve věci projednávané pod sp. zn. Pl. ÚS 17/11. Je přitom vysoce pravděpodobné, že se stěžovatel, který byl v řízení o žalobě zastoupen advokátem a jehož finanční situace do značné míry závisela právě na tom, jak Ústavní soud rozhodne o návrhu na zrušení zákona č. 402/2010 Sb., dozvěděl o vyhlášení nálezu Ústavního soudu bezprostředně poté. Vyhlášení nálezu v této věci věnovala ostatně pozornost i mnohá média. Ve Sbírce zákonů byl nález publikován dne 29. 6. 2012 (částka 77). Stěžovatel tak musel vědět, že důvod pro přerušeni řízení odpadl, a tedy že bude ve věci vydáno rozhodnutí (přičemž vyjádřil implicitní souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání). Bylo proto především v jeho zájmu, aby bezprostředně po vyhlášení nálezu Ústavního soudu reagoval na závěry v něm uvedené, a to i ve smyslu navržení důkazů, které by mohly být, z logiky věci, provedeny pouze na jednání soudu; samotný předchozí souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání, ve smyslu ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., by takovému postupu nemohl být na překážku (k tomu srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 7. 2005, sp. zn. 3 Azs 103/2005, publikovaný pod č. 687/2005 Sb. NSS).

pokračování

Jak je však patrné z předloženého soudního spisu, stěžovatel sice krajskému soudu zaslal přípis, v němž poukazoval na nutnost doplnit dokazování v návaznosti na obsah citovaného nálezu, nicméně tento přípis byl soudu doručen teprve po vydání rozsudku ve věci samé, a to dne 6. 8. 2012. Napadený rozsudek přitom byl vydán (a na úřední desce soudu vyvěšen ve zkráceném znění) již 27. 7. 2012. Krajskému soudu tak nelze vytýkat, že rozhodl na základě skutkového stavu věci, vyplývajícího z předloženého správního spisu, a to za situace, kdy stěžovatel již dříve vyjádřil s takovým postupem souhlas.

Shora popsáný postup krajského soudu tedy nepředstavuje vadu řízení, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a to i s přihlédnutím k tomu, že stěžovatel ani v kasační stížnosti žádný relevantní důkazní návrh neuplatnil, ač měl k tomu dostatečný prostor. Právě důkazní pasivita stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti nejlépe dokládá, že postup krajského soudu, byť se vyznačuje částečnou nepředvídatelností, nemohl zkrátit stěžovatele na jeho právu navrhnout důkazní prostředky za účelem doplnění skutkového stavu věci. Proto tento postup, jakkoliv byl nevhodný, nelze označit za vadu řízení, ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud s ohledem na skutečnosti výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl. Neshledal přitom žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v tomto řízení žádné náklady převyšující náklady běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Osoba zúčastněná na řízení má dle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však nebyla osobě zúčastněné na řízení uložena žádná povinnost, a proto soud rozhodl tak, že nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu